

יבוא, יצוא ומה שביניהם סקירות וחידושים בענייני חוק ומשפט

עו"ד גיל נדל, ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים

"בוטנים מהירים" - בית המשפט המחוזי בחיפה קיבל עתירה של יבואנית בוטנים נגד משרד החקלאות

עו"ד גיל נדל, עו"ד דייב זיתון, עו"ד מור גושן

לאחרונה קיבל בית המשפט המחוזי שבחיפה את עתירתה של חברת סובחי נחילה נגד משרד החקלאות, שיוצגה על-ידי עו"ד גיל נדל ועו"ד מור גושן, וקבע כי משלוח בוטנים שייבאה חברת נחילה מהודו, המעוכב בנמל על-ידי משרד החקלאות כחודשיים ימים, ישוחרר תוך זמן סביר, בכפוף להעמדת הבוטנים לבדיקת מעבדה או חיטוי. בית המשפט אף פסק כי המדינה תישא בהוצאות המשפט של חברת סובחי נחילה.

העתירה הוגשה על-ידי באי כוחה של חברת סובחי נחילה, לאחר שמשרד החקלאות סרב לשחרר את משלוח הבוטנים מהנמל, חרף הגעת המשלוח בליווי הצהרות מאת משרד החקלאות ההודי, לפיהן הבוטנים נבדקו ונמצאו נקיים ממזיקים, ואף בוצע בהם חיטוי בהתאם לפרוצדורה הנדרשת, לפני ייצואם לישראל.

לטענת משרד החקלאות, התעודה הראשונית אשר צורפה לבוטנים מאת משרד החקלאות ההודי הייתה חסרה. חברת נחילה פנתה פעם נוספת לרשויות ההודיות בבקשה כי אלה יצהירו שהבוטנים נקיים ממזיקים. ואכן, הרשויות ההודיות נאותו לבקשת חברת נחילה וסיפקו הצהרה מתוקנת לפיה הבוטנים נקיים מכל נגע. רק בשלב זה, דרש משרד החקלאות כי הצהרת הרשויות ההודיות תכלול הצהרה לפיה הבוטנים נקיים משלושה נגעים ספציפיים.

חברת נחילה הבהירה כי הרשויות ההודיות סרבו לתקן את ההצהרה פעם נוספת, שלישית במספר, והציעה למשרד החקלאות לערוך בדיקות מעבדה לבוטנים בארץ או לחטא את הבוטנים טרם שחרורם מהנמל, והכל עד לשביעות רצון מפקחי משרד החקלאות ובמימונה המלא של החברה. יובהר, תקנות הגנת הצומח קובעות כי אף במקרים חמורים יותר מענייננו, שבהם התגלו נגעים במשלוח, יתאפשר מסלול חלופי להתרת המשלוח, המציע, בין היתר, חיטוי המשלוח ו/או על שליחתו לבדיקה במעבדה רשמית. ואולם, משרד החקלאות עמד על סירובו לשחרר את הבוטנים מהנמל בשל טענה פרוצדוראלית-צורנית, לפיה ההצהרה המתוקנת שניתנה על-ידי הרשויות ההודיות אינה בנוסח המדויק הנדרש.

בית המשפט המחוזי התיר את שחרור הטובין, בכפוף לבדיקתם במעבדה מוסמכת או חיטויים, תוך שהוא קובע כי הימנעות משרד החקלאות מהפעלת סמכות שהוקנתה לו בדין לאפשר את חיטוי המשלוח ו/או בדיקתו במעבדה מורשית, אינה מידתית ואינה עומדת במבחני הסבירות, וכי על הרשות לנקוט בצעדים מידתיים אשר יאפשרו, מחד, את בדיקת הטובין ומניעת החדרתם של טובין נגועים בנגעים למדינה; ומאידך, ימנעו הטלת מגבלות על הסחר הבינלאומי, ובנסיבות המקרה, ימנעו את פסילת הטובין שייבאה חברת נחילה, קל וחומר, כאשר אין לגביהם חשש ממשי להיותם נגועים בנגעים כלשהם.

כך מתוך פסיקת השופטת טאובר – "משמתקין התקנות נתן בידי המפקח את הסמכות לנקוט בהליך בדיקה ו/או חיטוי ביחס למשלוחים נגועים, הימנעות נציגי המשיבה (משרד הבריאות – תוספת הח"מ) מלהפעיל סמכות זו לגבי המשלוח הנוכחי לגביו הוצגו כאמור תעודת בריאות השוללות קיומם של נגעים כלשהם, אינה מידתית ואינה עומדת במביני הסבירות". עוד פסקה השופטת, ביחס לעמדת משרד הבריאות, כי לא הובאו כל ראיות מדוע במקרה דנן לא ניתן לבדוק או לחטא את הבוטנים - "המשיבה... לא הניחה בכתב תשובתה תשתית עובדתית וראייתית לרבות חוות דעת מקצועיות לפיה שקלה את ההיבטים המקצועיים לגופם, לרבות הסיכון הכרוך מבדיקת הטובין ו/או חיטויים, ודומה כי החלטתה ניתנה באופן שרירותי, מבלי ששקלה למצוא פתרון מידתי המתיישב עם נסיבות המקרה, ואשר היה בו כדי למנוע את התוצאה הקשה של סירוב שחרור הטובין לידי העותרת".

(עת"מ 6676-03-19 סובחי נח'לה ובניו בע"מ נ' מדינת ישראל – משרד החקלאות ופיתוח הכפר, טרם פורסם בנבו. העותרת יוצגה על ידי עו"ד גיל נדל ועו"ד מור גושן ממשרד עו"ד גולדפרב זליגמן)

* * *

הסקירה לעיל הינה בבחינת תמצית. המידע הכלול בה נמסר למטרות אינפורמטיביות בלבד ואין במידע כדי להוות ייעוץ משפטי. לקבלת פרטים נוספים, אנא פנו לעו"ד גיל נדל - ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים. בדוא"ל Gill.Nadel@goldfarb.com ו/או בטלפון 03-6089979.